

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete,
nauke, kulture i sporta

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA ZA BEZBJEDNOST DRUMSKOG SAOBRAĆAJA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1.	GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2.	GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
3.3.	GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	7
3.4.	GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	15
3.5.	GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	16
3.6.	GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	17
3.7.	GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	18
3.8.	GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	19
3.9.	GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	20
3.10.	GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	21
3.11.	GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	22
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	23
5.	REFERENTNI PODACI.....	24

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA ZA BEZBJEDNOST DRUMSKOG SAOBRAĆAJA

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

- Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja, planira i prati odvijanje drumskog saobraćaja i realizaciju odobrenih intervencija na putu i putnoj infrastrukturi u skladu sa propisima. Sprovodi unutrašnju kontrolu u saobraćajnim privrednim subjektima, pravi plan rada vozača, pomoćnika i ostalih izvršilaca u drumskom saobraćaju. Organizuje proces obuke u auto školama, izvodi tehnički pregled vozila i priprema materijal za procjenu nastalih šteta. Primjenjuje mjere zaštite životne sredine i zdravlja na radu.

KOMPETENCIJE

Tehničar za regulisanje i bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Analizira radne zadatke u cilju pripreme za njihovu realizaciju
- Planira i organizuje sopstveni rad i rada radne grupe za realizaciju radnih zadataka
- Priprema radno mjesto za obavljanje radnih zadataka
- Prikuplja informacije o saobraćajnim tokovima i odvijanju saobraćaja na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou
- Vršiti regulisanje i održavanje saobraćajnih površina prema zakonskim propisima i zatečenom stanju na terenu
- Kontroliše odvijanje drumskog saobraćaja i realizaciju odobrenih aktivnosti
- Sprovodi unutrašnju kontrolu u privrednim subjektima koji se bave transportom tereta i prevozom putnika u drumskom saobraćaju
- Kontroliše rad vozača motornog vozila pomoću uređaja za evidentiranje aktivnosti vozača
- Organizuje proces obuke u auto školama
- Obavlja tehnički pregled vozila
- Priprema podatke za procjenu šteta nastalih na vozilima i objektima na putu
- Vršiti procjenu troškova i nabavku materijala, alata, opreme i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Vodi poslovnu dokumentaciju
- Rukovodi radom vozača motornog vozila, pomoćnika u drumskom saobraćaju i radnom grupom koja operativno učestvuje u procesu rada
- Nadzire rad vozača motornog vozila, pomoćnika u drumskom saobraćaju i radne grupe koja operativno učestvuje u procesu rada
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Održava sredstava i opremu za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima, zaposlenima i klijentima, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Primjenjuje mjere zaštite životne sredine i zdravlja na radu

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Analiziranje radnih zadataka u cilju pripreme za njihovu realizaciju - Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada radne grupe za realizaciju radnih zadataka
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje radnog mjesta za obavljanje radnih zadataka
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Prikupljanje informacija o saobraćajnim tokovima i odvijanju saobraćaja na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou - Regulisanje i održavanje saobraćajnih površina prema zakonskim propisima i zatečenom stanju na terenu - Kontrolisanje odvijanja drumskog saobraćaja i realizacije odobrenih aktivnosti - Sprovođenje unutrašnje kontrole u privrednim subjektima koji se bave transportom tereta i prevozom putnika u drumskom saobraćaju - Kontrolisanje rada vozača motornog vozila pomoću uređaja za evidentiranje aktivnosti vozača - Organizovanje procesa obuke u auto školama - Obavljanje tehničkog pregleda vozila - Pripremanje podataka za procjenu šteta nastalih na vozilima i objektima na putu
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Procjena troškova i nabavka materijala, alata, opreme i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje poslovne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Rukovođenje radom vozača motornog vozila, pomoćnika u drumskom saobraćaju i radnom grupom koja operativno učestvuje u procesu rada
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Nadziranje rada vozača motornog vozila, pomoćnika u drumskom saobraćaju i radne grupe koja operativno učestvuje u procesu rada
Obezbeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje sredstava i opreme za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Komuniciranje sa nadređenima, saradnicima, zaposlenima i klijentima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Primjenjivanje mjera zaštite životne sredine i zdravlja na radu

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje radnih zadataka u cilju pripreme za njihovu realizaciju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Analizira obaveze i radne zadatke u cilju obezbjeđivanja potrebnih **ljudskih i materijalnih resursa**, za njihovu realizaciju

Ljudski resursi: pomoćnici u drumskom saobraćaju, zaposleni u operativnim centrima, ekipa za održavanje i dr.

Materijalni resursi: oprema na putu, uređaji za dijagnostiku i uređaji i programi za praćenje saobraćaja, oprema, mašine, instrumenti, alati i dr.

- Pregleda **zakonsku i tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka

Zakonska regulativa: zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbе, propisi i dr.) i dr.

Tehnička regulativa: standardi, tehnički propisi i preporuke, uputstva i dr.

- Analizira realizovane aktivnosti i utvrđuje dnevne obaveze i zadatke
- Priprema radnu dokumentaciju i uputstva za rad

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Radna i tehnička dokumentacija
- Osnove organizacije rada
- Poslovna korespondencija

3.1.2. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada radne grupe za realizaciju radnih zadataka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Izrađuje detaljni plan dinamike izvođenja radova u cjelini i po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Procjenjuje potrebne resurse za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti raspored izvršilaca, u skladu sa obimom posla i procesom rada
- Usklađuje sopstveni rad i rad grupe za realizaciju poslova izvođenja radova sa radom drugih grupa i/ili organizacionih jedinica
- Organizuje radne sastanke sa saradnicima, u skladu sa svojim nadležnostima
- Planira primjenu, **informaciono - komunikacionih tehnologija i softverskih programa** neophodnih za realizaciju radnih zadataka

Informaciono - komunikacione tehnologije: računar, softver, periferni uređaji i uređaji za povezivanje na internet koji služe za obradu informacija

Softverski programi: softverski programi za snimanje saobraćajne infrastrukture, brojanje saobraćaja i snimanje saobraćajnih tokova

- Planira i organizuje sopstveni rad, primjenu propisa iz oblasti saobraćaja u skladu sa dnevnim aktivnostima iz svojih nadležnosti

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u poslovanju
- Poslovna komunikacija

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za obavljanje radnih zadataka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Priprema operativne planove rada u okviru svojih nadležnosti
- Preuzima radne zadatke na radnom mjestu, u odnosu na informacije koje posjeduje i radne procedure
- Priprema informacije o **dnevnim prognozama i planiranim aktivnostima** na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou o prohodnosti puteva

Dnevne prognoze i planirane aktivnosti: planirana zatvaranja saobraćaja na putevima, vremenska prognoza, planirane sportske aktivnosti, manifestacije i dr.

- Vršiti izmjenu planiranih aktivnosti usljed nepredviđenih okolnosti
- Provjerava rad i stanje kontrolnih sistema sa kojim upravlja
- Utvrđuje ispravnost informaciono-komunikacionih tehnologija (IKT) koje se koriste u radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Radna i tehnička dokumentacija
- Osnove organizacije rada
- Poslovi bezbjednosti i regulisanja saobraćaja

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Prikupljanje informacija o saobraćajnim tokovima i odvijanju saobraćaja na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Vršiti prijem **informacija i podataka** vezanih za bezbjednost drumskog saobraćaja od **relevantnih subjekata**
Informacije i podaci: projektna dokumentacija, propisi, stanje na putevima, saobraćajne nezgode, izvođenje radova, zabrane saobraćaja za pojedine vrste i kategorije vozila, vrijeme zatvaranja saobraćaja i dr.
Relevantni subjekti: komisije i komiteti iz oblasti saobraćaja na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou, nadležna ministarstva, Auto-moto-savez, Sekreterijat za saobraćaj i dr.
- Obraduje informacije i podatke u cilju pravilnog postupanja pri izmjenama režima saobraćaja, rada signalizacije, tekućeg održavanja i sanacije puta
- Priprema plan realizacije regulisanja saobraćaja ili građevinskih intervencija u skladu sa dobijenim informacijama, odgovarajućim procedurama i važećim propisima
- Obavještava nadležne subjekte o planiranim izmjenama režima saobraćaja, mjerama i aktivnostima za odvijanje saobraćaja u novonastalim uslovima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Informaciono-komunikacione tehnologije
- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Radna i tehnička dokumentacija

3.3.2. Ključni posao: Regulisanje i održavanje saobraćajnih površina prema zakonskim propisima i zatečenom stanju na terenu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Vršiti prikupljanje informacija sa saobraćajnih površina na kojima treba da se izvrši regulacija saobraćaja na odgovarajući **način**
 - Način:** putem softverskog programa, od klijenata i lično
- Učestvuje u procjeni potrebe za sanacijom ili rekonstrukcijom dijela puta, postavljanjem trajne ili privremene signalizacije i opreme za regulisanje saobraćaja na mikro i makro lokacijama
- Učestvuje u planiranju sanacije ili rekonstrukcije dijela puta, postavljanje trajne ili privremene saobraćajne signalizacije i opreme za regulisanje saobraćaja na mikro i makro lokacijama
- Identifikuje mjesta na kojima je potrebno preduzeti mjere u cilju poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju
- Organizuje regulisanje i bezbjednost drumskog saobraćaja na putevima, u skladu sa projektnom dokumentacijom
- Vršiti trajno ili privremeno regulisanje saobraćajnih površina u skladu sa **propisima** i svojim nadležnostima
 - Propisi:** Zakon o bezbjednosti saobraćaja, Zakon o putevima, standardi i norme za postavljanje i održavanje saobraćajne signalizacije i opreme i dr.
- Vršiti obezbjeđenje mjesta saobraćajne nezgode ili vanrednog događaja na odgovarajući **način** do završetka uviđaja ili otklanjanja **vanrednog događaja**
 - Način:** postavljanje svjetlosne saobraćajne signalizacije, postavljanje prenosivih saobraćajnih signala za zaštitu saobraćajne nezgode i vanrednog događaja i dr.
 - Vanredni događaj:** odron, klizište, vremenske nepogode i dr.
- Prati realizaciju radnji na terenu pri postavljanju i održavanju saobraćajne signalizacije i opreme u cilju boljeg regulisanja saobraćaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Saobraćajne nezgode

--+

3.3.4. Ključni posao: Kontrolisanje odvijanja drumskog saobraćaja i realizacije odobrenih aktivnosti**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:**

- Prati odvijanje saobraćaja na putevima, tunelima i drugim saobraćajnim površinama primjenom savremenih tehnoloških rješenja koja povećavaju stepen bezbjednosti saobraćaja
- Vršiti kontrolu rada sistema i uređaja za upravljanje drumskim saobraćajem i prijavljuje primjećene nepravilnosti nadležnim službama
- Prati rad lica zaduženih za održavanje i odvijanje drumskog saobraćaja na putevima
- Prati realizaciju odobrenih intervencija na terenu u cilju otklanjanja prekida saobraćaja, povećanja bezbjednosti na putevima i boljeg odvijanja drumskog saobraćaja
- Upravlja sistemima namijenjenim za kontrolu bezbjednosti saobraćaja na putevima u okviru svojih nadležnosti
- Kontroliše ispravnost sredstava za realizaciju planova zaštite i spašavanja u tunelima i ostatku putne mreže u okviru svojih nadležnosti
- Obavještava nadležne državne organe, informativne centre i druge nadležne službe iz oblasti saobraćaja, o planiranim radovima, izmjenama režima saobraćaja, po propisanoj proceduri
- Učestvuje u koordinaciji i praćenju vanrednih transporta u drumskom saobraćaju
- Vršiti identifikovanje opasnih mjesta u oblasti drumskog saobraćaja i preduzima odgovarajuće radnje za njihovo otklanjanje

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove saobraćajnih tokova
- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Zakonska regulativa iz oblasti, zaštite ličnih podataka i privatnosti i poslovne tajne
- Održavanje puteva
- Planovi zaštite i spašavanja u tunelima i ostatku putne mreže
- Sistemi namijenjeni za kontrolu bezbjednosti saobraćaja na putevima

3.3.5. Ključni posao: Sprovođenje unutrašnje kontrole u privrednim subjektima koji se bave transportom tereta i prevozom putnika u drumskom saobraćaju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Kontroliše ispunjenost uslova za rad vozača, vozila i opreme u privrednim subjektima koji se bave transportom tereta i prevozom putnika u drumskom saobraćaju
- Upućuje vozače na **kontrolu zdravstvene sposobnosti** na osnovu odgovarajućeg akta
Kontrola zdravstvene sposobnosti: redovni i vanredni ljeakarski pregled i dr.
- Kontroliše vozno osoblje u pogledu **poznavanja propisa** na osnovu odgovarajućeg akta
Poznavanje propisa: periodična provjera poznavanja propisa, provjera vozača koji je u kraćem vremenskom periodu prouzrokovao jednu ili više saobraćajnih nezgoda, nova provjera za vozača koji na provjeri nije pokazao traženi stepen znanja i dr.
- Kontroliše tahografske zapise
- Izvještava nadređenog o zatečenom stanju tokom kontrole i preduzetim mjerama
- Kontroliše rad vozača i saobraćajne operative na terenu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zakon o bezbjednosti saobraćaja
- Zakon o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu

3.3.6. Ključni posao: Kontrolisanje rada vozača motornog vozila pomoću uređaja za evidentiranje aktivnosti vozača

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Prati rad vozača u toku radnog vremena korišćenjem **uređaja za evidentiranje aktivnosti vozača**
Uređaj za evidentiranje aktivnosti vozača: analogni i digitalni
- Preuzima podatke sa uređaja za evidentiranje aktivnosti vozača i memorijske kartice
- Evidentira podatke u informacionom sistemu o radnom vremenu vozača
- Arhivira iskorišćene tahografske listiće u vremenskom periodu koji je definisan propisima na odgovarajući **način**
Način: odlaganje iskorišćenih tahografskih listića u arhivi pravnog subjekta, preuzimanje digitalnog zapisa u bazu podataka i dr.
- Izdaje potvrdu sa podacima o radnim aktivnostima vozača kada upravlja vozilom, u slučajevima odsustvovanja sa rada i godišnjeg odmora
- Vršiti pregled, provjeru ispravnosti i prijavu kvara tahografa
- Evidentira neispravnost tahografa utvrđenu za vrijeme radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zakon o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu
- Propisi u oblasti tahografa
- Upotreba tahografa
- Informaciono-komunikacione tehnologije

3.3.7. Ključni posao: Organizovanje procesa obuke u auto-školama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Obavlja **komunikaciju** sa kandidatima za vozače i izvođačima teorijske i praktične nastave, u skladu sa pravilima u cilju uspješne realizacije obuke
Komunikacija: usmena, pisana i elektronska
- Vodi evidenciju o vozilima i uslovima koje moraju da ispune da bi se na njima obavljala obuka i vozački ispit
- Vodi evidenciju o prijavljenim kandidatima za vozače za teorijsku i praktičnu nastavu
- Pravi plan i raspored održavanja časova teorijske i praktične nastave
- Vrš obavješćavanje kandidata i izvođača teorijske i praktične nastave o terminima održavanja časova
- Vrš pripremu i dostavlja kandidatima za vozače i izvođačima teorijske i praktične nastave neophodne podatke i druge informacije usmeno ili u pisanoj formi, u skladu sa utvrđenim pravilima i procedurom
- Sastavlja potrebne zapisnike o održanoj teorijskoj i praktičnoj nastavi na osnovu dobijenih podataka od izvođača teorijske i praktične nastave
- Planira datum i vrijeme održavanja teorijskih i praktičnih ispita sa nadređenim i ispitnom komisijom
- Vodi evidenciju o obavljenim teorijskim i praktičnim ispitima i izdatim svjedočanstvima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Pravilnik o načinu obavljanja obuke u auto-školama pravilnik o minimalnim uslovima koje moraju da ispunjavaju auto-škole
- Pravilnik o organizovanju, sprovođenju i načinu polaganja vozačkog ispita
- Pravilnik o vođenju i rokovima čuvanja evidencije o vozačkim ispitima
- Pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju vozila na kojem se obavlja obuka i vozački ispit

3.3.8. Ključni posao: Obavljanje tehničkog pregleda vozila

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Podešava mjerne uređaje i potrebnu opremu za ispitivanje tehničke ispravnosti vozila
- Priprema vozila za obavljanje **tehničkog pregleda**, u cilju provjere njihovih konstruktivnih i eksploatacionih parametara i upoređivanja sa referentnim vrijednostima
 - Tehnički pregled:** redovni, vanredni i kontrolni
- Identifikuje vozila na osnovu kataloških **parametara**
 - Parametri:** registarska oznaka, datum prve registracije, identifikacioni broj šasije, vrsta, marka, tip/model, najveća dozvoljena masa (kg), masa praznog automobila (kg), nosivost (kg), broj osovina, broj točkova/broj pogonskih točkova, dozvoljena osovinska opterećenja po osovinama, broj motora, radna zapremina motora (cm³), snaga motora (kW), pogonsko gorivo, odnos snaga/masa automobila (kW/kg), boja, broj mjesta za sjedenje, broj mjesta za stajanje, nosivost, godina proizvodnje, oznake pneumatika, dimenzije, pređeni put (km) i najveća konstruktivna brzina
- Provjerava **elemente i parametre sistema za upravljanje** na vozilima, koristeći odgovarajuću opremu i uređaje
 - Elementi i parametri sistema za upravljanje:** točak upravljača, osovina upravljača, okretni vijenac upravljačke osovine, slobodan hod točka upravljača i usmjerenost upravljačkih točkova
- Provjerava **stanje i parametre sistema za kočenje** na vozilima, koristeći odgovarajuću opremu i uređaje
 - Stanje i parametri sistema za kočenje:** mehaničko stanje i funkcija radne kočnice, koeficijent kočenja radne kočnice, mehaničko stanje i funkcija i koeficijent kočenja parkirne kočnice
- Provjerava stanje **sistema za osvjtljavanje** na vozilima, koristeći odgovarajuću opremu i uređaje
 - Sistem za osvjtljavanje:** duga svijetla, oborena (kratka) svijetla, prednja i zadnja poziciona svijetla, parkirna svijetla, stop svijetla, gabaritna svijetla, pokazivači pravca, prednja i zadnja svijetla za maglu, svijetlo zadnje registarske tablice, katadiopteri i dr.
- Provjerava kvalitet izduvnih gasova vozila, koristeći odgovarajuću opremu i uređaje
- Provjerava stanje vidljivosti, koristeći odgovarajuću opremu i uređaje
- Provjerava ostale **elemente i sisteme od posebnog značaja** za bezbjednost drumskog saobraćaja na teretnim i putničkim vozilima, koristeći odgovarajuću opremu i uređaje
 - Elementi i sistemi od posebnog značaja:** šasija ili okvir, sirena, kabina, tovarni prostor, osovine, točkovi i pneumatici, vješanje, sigurnosni pojasevi/ kopče i uređaji koji sprečavaju neovlašćenu upotrebu vozila
- Sastavlja zapisnike o tehničkoj ispravnosti vozila, na osnovu izvršenog tehničkog pregleda

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Pravilnik o tehničkom pregledu vozila
- Priručnik za vršenje tehničkih pregleda vozila
- Pravilnik o bližim uslovima koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju na putevima
- Tehnička dokumentacija (dokumentacija proizvođača vozila, uputstva za dijagnostiku i dr.)
- Oprema i uređaji za obavljanje tehničkog pregleda vozila

3.3.9. Ključni posao: Pripremanje podataka za procjenu šteta nastalih na vozilima i objektima na putu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla**Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:**

- Popunjava zapisnik o oštećenju vozila na osnovu **podataka o vozilu** iz prijave štete i saobraćajne knjižice

Podaci o vozilu: identifikacija vozila (vrsta, marka i tip vozila, karakteristike motora (KW, cm³), broj šasije, vrata, sjedišta, nosivost, vrstu boje, godinu proizvodnje, datum prve registracije, broj pređenih kilometara (Km) i moto sati (Ms), očitano i procijenjeno stanje, dodatnu opremu (klima uređaj, pokretni krov, automatski mjenjač, naplaci od lakog metala, radio-aparat, aerodinamični spojleri itd.), stanje karoserije, mehanike, laka, tapacirunga, guma i dr. utvrđivanje uzroka štete iz prijave, sa konstatacijom da li su oštećenja na vozilu nastala iz navedene nezgode, sva vidljiva oštećenja djelova i sklopova vozila sa opisom oštećenja, da li je vozilo u voznom stanju, vrijeme potrebno za popravku oštećenog vozila, dogovorenu cijenu norma sati (Ns)
- Učestvuje u **rekonstrukciji štetnog događaja**, odnosno predlaže vještačenje, ukoliko se ustanovi da oštećenja nijesu nastala u saobraćajnoj nezgodi

Rekonstrukcija štetnog događaja: upoređivanje, skiciranje, fotografisanje, premjeravanje mjesta saobraćajne nezgode i dr.
- Evidentira **oštećenja** na vozilu i objektima na putu

Oštećenja: mala, srednja i velika
- Sačinjava dopunski zapisnik za naknadna oštećenja utvrđena tokom popravke o oštećenju vozila i objekata na putu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Propisi iz oblasti saobraćaja
- Zakon o putevima
- Pravilnik o jedinstvenim kriterijumima za procjenu štete na vozilima i štete koja je posljedica nemogućnosti korišćenja vozila

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Procjena troškova i nabavka materijala, alata, opreme i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Vršiti obračun pruženih usluga prema utvrđenom cjenovniku ili ugovorenoj ponudi
- Evidentira ostale troškove, propisane zakonskom regulativom
- Piše zahtjev za nabavku materijala, alata, opreme i uređaja na osnovu specifikacije i podnosi nadređenom na odobrenje
- Piše zahtjev za nabavku zaštitnih sredstava i opreme na osnovu specifikacije i podnosi nadređenom na odobrenje
- Prikuplja ponude za nabavku materijala, alata, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava
- Prima i skladišti materijal, alat, opremu, uređaje i zaštitna sredstva
- Unosi podatke o pristiglom materijalu, alatu, opremi, uređajima i zaštitnim sredstvima u bazu podataka
- Sastavlja reklamacione zapisnike u slučaju da pristigli materijal, alat, oprema, uređaji i zaštitna sredstva ne odgovaraju poručenim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Obračun pruženih usluga
- Izrada specifikacije i procjena troškova nabavke i transporta materijala, alata, opreme i uređaja
- Izrada specifikacije i procjena troškova nabavke zaštitnih sredstava i opreme
- Način prijema i skladištenja materijala, alata, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava
- Nabavka materijala, alata, opreme, uređaja i zaštitnih sredstava

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje poslovne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Sastavlja izvještaj o radu, u odgovarajućoj formi
- Vodi izvještaje o vanrednim događajima na putu
- Vodi evidenciju iz oblasti drumskih saobraćajnih tokova
- Priprema periodične izvještaje o realizovanim radnim zadacima
- Ažurira potrebne zapise, uputstva i zaključke za upravljanje i kontrolu drumskog saobraćaja
- Arhivira dokumente, video zapise i dr. u kontrolnom centru
- Priprema izvještaje o stanju drumskog saobraćaja
- Priprema podatke za izradu izvještaja o stanju bezbjednosti na putevima
- Sastavlja reklamacione zapisnike u slučaju da pristigli materijal, alat, oprema, uređaji i zaštitna sredstva ne odgovaraju poručenim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna i službena korespondencija
- Propisi u saobraćaju
- Evidencije i evidenciona sredstva
- Saobraćajno pravo
- Izvještaj o vanrednim događajima na putu
- Izvještaj o stanju bezbjednosti na putevima

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radom vozača motornog vozila, pomoćnika u drumskom saobraćaju i radnom grupom koja operativno učestvuje u procesu rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Daje instrukcije za rad vozačima motornog vozila, pomoćnicima u drumskom saobraćaju i licima koja operativno učestvuju u izvršavanju radnih zadataka
- Daje instrukcije u skladu sa uputstvom nadređenih i dnevnim ili nedjeljnim radnim zadacima u procesu regulisanja i bezbjednosti saobraćaja na putevima
- Koordinira radom tokom procesa održavanja i opravke puteva i putne infrastrukture
- Usklađuje rad radne grupe sa ostalim učesnicima i grupama tokom realizacije radnog zadatka
- Obezbeđuje informacije od izvršilaca o realizaciji pojedinačnih radnih zadataka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Propisi u saobraćaju
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Nadziranje rada vozača motornog vozila, pomoćnika u drumskom saobraćaju i radne grupe koja operativno učestvuje u procesu rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Nadzire aktivnosti lica koja operativno učestvuju u procesu rada u toku svih faza održavanja i opravke puteva i putne infrastrukture
- Pojašnjava uputstva i izdaje dnevna zaduženja licima koja operativno učestvuju u procesu rada
- Nadzire izvođenje radova, u skladu sa normativima i standardima struke
- Nadzire primjenu zaštitnih mjera i korišćenje zaštitne opreme tokom rada

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada
- Tehnička dokumentacija
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Kontroliše primjenu propisa i pravila iz oblasti bezbjednosti drumskog saobraćaja
- Kontroliše realizaciju operativnih i drugih poslova pri izvršenju radnih zadataka
- Koristi materijal, alat, opremu i uređaje, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Evidentira nepravilnosti koje utiču na kvalitet rada
- Vodi računa o tajnosti dokumenata i podataka, u skladu sa propisima o tajnosti dokumenata i zaštiti podataka
- Prati savremena dostignuća iz oblasti bezbjednosti saobraćaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Propisi u saobraćaju
- Tehnička regulativa i dokumentacija
- Standardi kvaliteta
- Karakteristike materijala, alata, opreme i uređaja
- Način rukovanja alatom, opremom i uređajima

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje sredstava i opreme za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Pravilno odlaže alat, opremu i uređaje nakon upotrebe, vodeći računa o **uslovima skladištenja**
Uslovi skladištenja: temperatura, vlaga, prašina, svjetlost i dr.
- Vrš **redovno održavanje** alata, opreme i uređaja, u skladu sa standardnim procedurama i/ili uputstvom proizvođača
Redovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih djelova i dr.
- Vrš pregled materijalno-tehničkih sredstava i opreme koju koristi u radu, u skladu sa korisničkim uputstvom
- Vrš pregled, kontrolu i arhiviranje dokumentacije u skladu sa propisanim pravilima i procedurama
- Koristi sredstva i opremu u skladu sa korisničkim uputstvom
- Prijavljuje kvarove i/ili oštećenja alata, opreme i uređaja nadređenom ili odgovarajućem servisu
- Vrš pripremu i slanje alata, opreme i uređaja na servisiranje i/ili kalibraciju, u skladu sa uputstvima proizvođača

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Pravila kancelarijskog poslovanja
- Arhivska djelatnost
- Sredstva i oprema za rad
- Alat, oprema i uređaji za rad
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Komuniciranje sa nadređenima, saradnicima, zaposlenima i klijentima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Komunicira sa saradnicima unutar organizacije na svim organizacionim nivoima, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i poslovnog bontona
- Komunicira sa klijentima, poslovnim partnerima i nadležnim institucijama, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i poslovnog bontona
- Traži od nadređenog neophodne informacije i pojašnjenja za realizaciju radnog zadatka
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći stručnu terminologiju
- Učestvuje u ostvarivanju saradnje sa državnim organima i službama
- Komunicira sa saradnicima i klijentima koristeći informaciono-komunikacione tehnologije **tehnička sredstva za komunikaciju**, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije

Tehnička sredstva za komunikaciju: radio veza, razglas, audio vizuelna komunikacija, telefonski uređaj, računar, telefaks i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Primjenjivanje mjera zaštite životne sredine i zdravlja na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja:

- Sprovodi postupke i mjere za bezbjedne uslove i zaštitu zdravlja na radu
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu prilikom realizacije operativnih i drugih poslova
- Koristi sredstva i opremu za rad na ispravan način u svrhu očuvanja zdravlja i životne sredine
- Odlazuje i čuva kancelarijski materijal i dokumenta na način koji ne ugrožava zdravlje zaposlenih i životnu sredinu
- Uništava nepotrebne podatke u pisanoj i elektronskoj formi, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Vodi računa o **propisima** očuvanja zdravlja i životne sredine
 - Propisi:** propisi o ekološkim standardima, o obuci posade motornog vozila za prevoz putnika, sertifikati od strane nadležnih institucija i dr.
- Obavlja poslove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Obezbeđuje da radno mjesto bude čisto i uredno

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita i zdravlje na radu
- Zaštita životne sredine
- Zaštitna sredstva i oprema
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Saobraćaj i komunikacije Podsektor: Saobraćaj
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	8322 Vozači automobila, taksija i dostavnih vozila 8331 Vozači autobusa, trolejbusa i tramvaja 8332 Vozači teških teretnih vozila i kamiona
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Tehničar za bezbjednost drumskog saobraćaja radi u dispečerskim i nadzornim centrima privrednih društava, organima državne uprave i organima u sastavu lokalnih samouprava, radionicama za tehničke preglede i tahografe. Prilikom rada može biti izložen vremenskim nepogodama, uslovima povećane buke i produktima sagorijevanja goriva. Postoji mogućnost rada i u noćnim uslovima u zavisnosti od organizacije radnog mjesta. Može da radi samostalno, da koordinira manjom grupom i/ili da radi pod nadzorom nadređenog.
Srodna zanimanja	Tehničar za prevoz putnika u drumskom saobraćaju, Tehničar za transport tereta u drumskom saobraćaju, Tehničar za logistiku i intermodalni transport, Vozač motornog vozila za prevoz putnika, Vozač motornog vozila za transport tereta, Pomoćnik u drumskom saobraćaju
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Tehničar/ Tehničarka za bezbjednost drumskog saobraćaja

Kod dokumenta: SZ-110140-TBUDS

Datum usvajanja dokumenta: 23. mart 2022. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XVI sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Srećko Kljajić, diplomirani inženjer saobraćaja, nastavnik saobraćajne grupe predmeta, JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ Podgorica
2. Radmila Maljević, diplomirani inženjer saobraćaja, rukovodilac sektora za izgradnju i legalizaciju objekata, Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada
3. Doc. dr Milanko Damjanović, diplomirani mašinski inženjer, rukovodilac i profesor na studijskom programu- Drumski saobraćaj, Univerzitet Crne Gore Mašinski fakultet – studijski program Drumski saobraćaj
4. Prof. dr Safet Kalač, doktor ekonomskih nauka, prodekan za finansije, Univerzitet „Adriatik“ Bar - Fakultet za saobraćaj, komunikacije i logistiku Budva
5. Budo Nikolić, pravnik specijalista, direktor, auto-škola „Bolid“ Podgorica
6. Svetislav Konstantinović, diplomirani inženjer saobraćaja – drumski smjer, predsjednik nevladinog udruženja, NVU auto-škole Crne Gore
7. Fahret Maljević, diplomirani inženjer drumskog saobraćaja, rukovodilac odjeljenja regulacije za saobraćaj i puteve, Sekretarijat za saobraćaj - Glavni grad
8. Doc. dr Željko Ivanović, doktor tehničkih nauka oblast saobraćaj i transport, specijalnost logistika, profesor iz oblasti logistike, Univerzitet „Adriatik“ Bar - Fakultet za saobraćaj, komunikacije i logistiku Budva
9. Doc. dr Boško Matović, doktor tehničkih nauka - saobraćajno inženjerstvo, docent na studijskom programu- Drumski saobraćaj, Univerzitet Crne Gore Mašinski fakultet – studijski program Drumski saobraćaj
10. Dragan Mrvaljević, mašinski tehničar, menadžer saobraćaja, Autobuska stanica INTOURS d.o.o. Podgorica
11. Radivoje Sokić, master iz oblasti saobraćajnog inženjerstva, nastavnik bezbjednosti saobraćaja, JU Viša stručna škola „Polijska akademija“ Danilovgrad
12. Željko Krivčević, diplomirani ekonomista, rukovodilac specijalnih linija prodaje osiguranja motornih vozila, GRAWE neživotno osiguranje AD Podgorica
13. Miloš Šanović, automehatroničar, kontrolor tehničkog pregleda, Zeta car d.o.o. Podgorica

Koordinator:

Miljan Mitrović, specijalista hotelijerstva, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje